

Bevakningsrapport för prioriterade EU-policyområden:

september 2015

Detta är årets sjunde rapport om bevakning och påverkan av de prioriterade områdena för Stockholmsregionens Europaförening 2015. Då EU-kommissionen nu ändrat arbetssätt och även vi på hemmaplan ser över inriktning för arbetet framöver, kommer vi att ändra form och karaktär på rapporteringen. Vi avser att efter nyåret presentera en ny, relevant och fräsch rapport som bättre stämmer överrens med nytt arbetssätt.

Denna månad kan sammanfattas med att det inom den **digitala inre marknaden** kommit ett par samråd som är intressanta för Stockholmsregionen att delta i kring *standarder i den digitala inre marknaden* och *e-förvaltningsstrategi*. Dessutom fortskrider arbetet med *Dataskyddsförordningen*.

Bullerfrågan är under översyn och Stockholmsregionen deltar i både studie och workshop. Nytt **paket om cirkulär ekonomi** kommer innan jul som kan vara av intresse för regionen. **Luftpaketet** förhandlas nu i höst och det är två direktiv som är intressanta att följa: Det s.k. takdirektivet som rör nationella utsläppstak (NEC-direktivet) samt MCP-direktivet som rör minskning av utsläpp från medelstora förbränningsanläggningar. Det senare kan komma att få konsekvenser för bl.a. fjärrvärmeanläggningar i regionen. EU-kommissionen har nyligen inlett en utvärdering av **EU-direktivet om byggnaders** energiprestanda där Stockholmsregionen avser delta i ett samråd för att bl.a. berätta hur det fungerat i praktiken och skicka med goda exempel på lyckade projekt i regionen, t.ex. metoder för hur vi beräknar energiprestanda i våra byggnader.

Vad gäller **forskningsprogrammet Horisont 2020** har Kommissionen publicerat ett utkast till de nya tvååriga arbetsprogrammen för Horisont 2020 för åren 2016-2017 som Europakontoret har rapporterat detaljerna kring till medlemmarna.

Slutligen rapporterar vi om **EU:s urbana agenda** med syfte att hjälpa städerna i genomförandet av EU:s och medlemsstaternas politik och partnerskapsbildande mellan kommissionen, medlemsländer och representanter för städer och nätverk.

För detaljerad rapportering följer nu rapporten som vanligt per område.

Trevlig läsning

Per Spolander, VD

Innehållsförteckning

Inre marknad och konkurrens	3
EU:s digitala inre marknad	3
Miljö, energi och klimat.....	4
Översyn av direktivet om omgivningsbuller.....	4
Paketet om cirkulär ekonomi	5
Paketet för renare luft i Europa.....	6
Energiunionen	6
Forskning och innovation	7
Övriga frågor.....	8
EU:s urbana agenda.....	8

Inre marknad och konkurrens

EU:s digitala inre marknad

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

EU:s ambition för den digitala inre marknaden är omfattande och en av den nya EU-kommissionens viktigaste prioriteringar. En fråga av särskilt intresse är kommissionens förslag om en ny dataskyddsförordning som ska ersätta direktivet från 1995. Beroende på hur förordningen utformas kan den få konsekvenser för exempelvis bedrivandet av hälso- och sjukvård samt klinisk forskning i regionen, detta genom möjliga inskränkningar i hanteringen av personuppgifter. Förordningen har därför ansetts prioriterad att bevaka och påverka av SEF:s medlemmar. Ett annat initiativ som kan vara av intresse är den nya e-förvaltningsstrategin och kommissionens arbete med standarder på den digitala inre marknaden.

Den 6 maj presenterades strategin för den digitala inre marknaden¹. Strategin omfattar 16 initiativ med nya lagförslag, översyner samt andra icke-lagstiftande åtgärder. Varje initiativ ska presenteras separat under 2015 och 2016.

Samråd om standarder i den digitala inre marknaden

En viktig del för att förverkliga den digitala inre marknaden är att förbättra interoperabiliteten mellan olika system och ta fram standarder för viktigare områden. Kommissionen har därför publicerat ett samråd² där man önskar få in synpunkter från berörda parter för att uppnå bred samstämmighet kring ett antal prioriterade standarder inom viktiga teknikområden som är tillräckligt mogna och kritiska för att uppnå den digitala inre marknaden. Kommissionen vill också ta fram tidsplaner för deras utveckling. Då Stockholmsregionen ligger lågt framme och har en betydande digital sektor och även kan uppvisa många goda exempel på området, kan det vara intressant att bidra med synpunkter. Europakontoret stämmer av med beredningsgruppen ifall det kan vara intressant att delta i samrådet.

Samrådet är öppet 23 september 2015 – 16 december 2015.

Samråd om en E-förvaltningsstrategi 2016-2020

Kommissionen har informerat om att man kommer öppna ett samråd om en ny e-förvaltningsstrategi för åren 2016-2017, då den nuvarande strategin löper ut vid årsskiftet. Samrådet ska publiceras någon gång i oktober och det övergripande målet är att effektivisera den offentliga förvaltningen och förenkla kontakten med myndigheter för medborgare. Som tidigare rapporterats diskuteras den så kallade "Once Only Principle" inom ramarna för strategin. Syftet med denna princip är att minska byråkratin genom att medborgare och företag endast ska behöva förse den offentliga förvaltningen

¹ Meddelande om strategin för den digitala inre marknaden: http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/docs/dsm-communication_en.pdf

² Samråd om standarder i den digitala marknaden: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/public-consultation-priority-ict-standards-plan>

med information en gång och inte behöva skicka in samma information och fylla i samma formulär flera gånger. Europakontoret kommer ta del av samrådet och i samråd med beredningsgruppen eventuellt föreslå att ta fram synpunkter.

Dataskyddsförordningen³

För närvarande pågår trepartsförhandlingar (så kallade triloger) mellan EU:s ministerråd, Europaparlamentet och kommissionen. Målet är att få till stånd en överenskommelse innan årsskiftet. Håller tidsplanen, vilket många ställer sig tveksamma till, kommer de nya reglerna att börja gälla i början av 2018.

Det fjärde och senaste trilogförhandlingsmötet hölls 29-30 september. En viktig fråga, där Europaparlamentet och Rådet står långt ifrån varandra, är artikel 6 som handlar om processande av data. För tillfället diskuteras den dock ej i relation till hantering av data för forskningssyften, enligt nuvarande tidsplan kommer detta diskuteras i november.

Enligt rättsrådet på svenska EU-representationen, David Harrby, går det trögt i förhandlingarna, det stora arbetet hittills, och det enda man egentligen har lyckats med enligt honom, har varit att definiera de stora skiljelinjerna, med andra ord huvudfrågor där man står långt ifrån varandra. Man har också endast hunnit gå igenom förhandlingstexten en gång och kommer behöva gå tillbaka till olika delar. Så högst troligt är att nuvarande tidsplan om att komma överrens i slutet av året kommer att spräckas.

Man har inte heller hunnit diskutera något om pseudonymisering av data, vilket också är en viktig fråga som fortfarande ska behandlas. Harrby menar på att Rådet kommer driva starkt att inte ge pseudonymisering någon ställning i förordningen.

Hållpunkter:

- Årsskiftet 2015/2016: Målet är att dataskyddsförordningen ska vara slutförhandlad, men sannolikt är att förhandlingarna drar ut på tiden.

Miljö, energi och klimat

Översyn av direktivet om omgivningsbuller

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Direktivet om omgivningsbuller befinner sig f.n. i en s.k. REFIT-fas och utvärderas under 2015. En översyn gjordes under 2012 där Europaföreningen deltog med ett yttrande.

Som en del i REFIT-processen lanserade kommissionen en studie i april för att grundligt utvärdera bullerdirektivet. Europakontoret kontaktades då av kommissionen med konsekvensen att Stockholms stad och Stockholms läns landsting besvarade studien.

³ Kommissionens förslag till dataskyddsförordning: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/pillar-i-digital-single-market/action-12-review-eu-data-protection-rules>

Den 23 september anordnade EU-kommissionen också en s.k. teknisk workshop med särskilt inbjudna aktörer i Bryssel. Europakontoret fick en särskild inbjudan som vidarebefordrades till medlemmarna och Stockholms stad deltog i workshopen.

Om ni vill ta del av dokumentation ifrån workshopen, kontakta Europakontoret.

Hållpunkter:

- 2016: Utvärderingen av EU:s bullerdirektiv förväntas bli klar.

Paketet om cirkulär ekonomi

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Den 2 juli 2014 antog EU-kommissionen ett paket innehållande olika förslag för att skapa en mer cirkulär ekonomi i EU. I paketet ingår lagförslag i syfte att skärpa avfallsmålen i befintliga direktiv, ett meddelande om cirkulär ekonomi (även kallad kretsloppsekonomi), samt kompletterande kommunikationer om initiativ för grön sysselsättning, en grön handlingsplan för små och medelstora företag, och möjligheter till resurseffektivitet i byggnadssektorn. Förslagen har nu officiellt dragits tillbaka och EU-kommissionen aviserar istället att man kommer att lägga fram ett nytt, mer ambitiöst förslag i slutet av året, ett förslag som bl.a. kommer att innehålla lagstiftningsförslag på avfallsområdet.

Paketet om cirkulär ekonomi

Som tidigare rapporterats öppnade kommissionen den 28 maj ett samråd⁴ för att samla in synpunkter för att ta fram det nya förslaget om cirkulär ekonomi. Samrådet är nu avslutat och alla 1500 synpunkter finns publicerade på kommissionens hemsida (fotnot).

Den 14 september anordnade det nederländska miljödepartementet ett informellt möte med övriga medlemsländer och representanter från kommissionen. Under mötet utbyttes idéer, insikter och förväntningar på det kommande paketet. Det nya paketet ska publiceras den 2 december och kommer att innehålla nya lagsförslag om avfallshantering och en handlingsplan för cirkulär ekonomi som ska implementeras under kommande år (helst under denna kommissions mandatperiod). Under mötet diskuterades olika policyalternativ som skulle kunna inkluderas i handlingsplanen. Produktpolicy framkom som särskilt viktig och de flesta medlemsländer är överens om att någon form av agerande från EU-nivån behövs, antingen genom obligatoriska EU-standarder eller genom andra mer frivilliga tillvägagångssätt. Andra frågor som diskuterades var vilket stöd små- och medelstora företag skulle behöva för att ställa om till en mer cirkulär ekonomi, vikten av innovation, vikten av att fasa ut giftiga ämnen i försörjningskedjor och hur man bäst kan stödja hållbar konsumtion.

Många medlemsländer uttryckte en önskan om att anta rådsslutsatser om cirkulär ekonomi under våren 2016 för att klargöra grundtanken och man vill även tillsätta arbetsgrupper för att diskutera implementering av den kommande handlingsplanen.

⁴ http://ec.europa.eu/environment/consultations/closing_the_loop_en.htm

Hållpunkter:

- 2 december 2015: Nytt cirkulär ekonomi-paket ska presenteras.

Paketet för renare luft i Europa

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

EU-kommissionen presenterade den 18 december 2013 ett paket med förslag till åtgärder för renare luft i Europa. Stockholmsregionens Europakontor var under arbetet med att ta fram förslag till ny lagstiftning i tät kontakt med kommissionen för att lyfta fram Europaföreningens åsikter om ny lagstiftning samt för att informera om de åtgärder med att förbättra luften som pågår i regionen. Kommissionens förslag ligger i linje med regionens åsikter. Europakontoret följer nu förhandlingarna som mellan rådet och Europaparlamentet gällande de två direktiv som ingår i luftpaketet och som är intressanta att följa: Det s.k. takdirektivet som rör nationella utsläppstak (NEC-direktivet) samt MCP-direktivet som rör minskning av utsläpp från medelstora förbränningsanläggningar. Det senare kan komma att få konsekvenser för bl.a. fjärrvärmeanläggningar i regionen.

Inget att rapportera för september månad.

Hållpunkter:

- Hösten 2015: Trilogsamtal inleds kring NEC-direktivet.
- Hösten 2015: Den nya texten om MCP-direktivet förväntas antas i Europaparlamentets plenum samt av rådet.
- Årsskiftet 2015/2016: De nya reglerna för utsläpp ifrån medelstora förbränningsanläggningar förväntas träda i kraft.

Energiunionen

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Den 25 februari i år presenterade EU-kommissionen en strategi för genomförandet av Energiunionen, en union som enligt kommissionen ska utgöra ett verktyg för att reformera det sätt på vilket EU producerar, konsumerar och transporterar energi. Genomförandet av Energiunionen ska leda till att alla inom EU får tillgång till säker, hållbar, konkurrenskraftig och ekonomiskt överkomlig energi.

Översyn av direktivet om byggnaders energiprestanda

EU-kommissionen har nyligen inlett en utvärdering av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD-direktivet kallat, "Energy Performance of Buildings Directive).

Att uppnå bättre energieffektivitet i byggsektorn är en viktig del i det långsiktiga arbetet med att uppnå energiunionen. Genom att göra en översyn av direktivet om byggnaders energiprestanda

hoppas kommissionen skynda på processen och se hur EU-policyn kan förbättras på området. I samband med översynen har ett samråd publicerats.

Samrådet är en bra möjlighet för Stockholmsregionen att berätta hur EPBD fungerat i praktiken och skicka med goda exempel på lyckade projekt i regionen, t.ex. metoder för hur vi beräknar energiprestanda i våra byggnader. De specifika frågorna i samrådet rör bl.a. hur EU kan se till att fler av de hus som byggs är nära-nollenergibyggnader, hur kommissionen kan bli bättre på att finansiera energieffektivitetsåtgärder, hur förnybar energi kan användas i byggnader m.m.

Europaföreningen har tidigare uttalat sig om EU:s energieffektivitetsdirektiv samt även angående finansiellt stöd för energieffektivisering i byggnader. Då detta område är relaterat och då direktivet både påverkar befintliga byggnader och nybyggnation i den snabbt växande Stockholmsregionen ser Europakontoret det som intressant att delta i samrådet.

Europakontoret arbetar just nu tillsammans med medlemmarnas tjänstemän på att ta fram ett utkast till yttrande inför nästa styrelsemöte i Europaföreningen.

Hållpunkter:

- Hösten 2015: Meddelandet "State of the Energy Union" ska publiceras.
- 30 juni – 31 oktober 2015: Samråd är öppet om en översyn av direktivet om byggnaders energiprestanda.

Forskning och innovation

Ramprogrammet för forskning och innovation Horisont 2020

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Kommissionen har publicerat ett utkast till de nya tvååriga arbetsprogrammen för Horisont 2020 för åren 2016-2017. Arbetsprogrammen är uppdelade efter de olika samhällsutmaningarna (hälsa, transport, energi, klimat etc.) som har definierats i Horisont 2020 och i samband med detta råder stor aktivitet i Bryssel för att informera sig om vad de nya arbetsprogrammen konkret innebär och bevaka de nya utlysningar som presenteras. Som tidigare år anordnar kommissionen flera informationsdagar för att berätta om kommissionens prioriteringar för de kommande två åren och kommande utlysningar i programmet. Dessa dagar brukar locka en stor mängd intressenter till Bryssel och fler informationsdagar planeras under hösten och vintern. Europakontoret bevakar dessa dagar på uppdrag av medlemmarna och skickar rapporter ifrån varje informationsdag.

Europakontoret har också informerat om de olika mer praktiska projektutvecklingsmötena som anordnas i Bryssel i samband med kommissionens informationsdagar.

Hållpunkter:

December 2017: Halvtidsöversyn av Horisont 2020.

Övriga frågor

EU:s urbana agenda

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

EU-kommissionen har inlett diskussioner om att ta fram en EU-strategi för städer eller urban agenda som den även kallas. Bakgrunden är att trots att städernas och storstadsregioners betydelse för den ekonomiska, sociala och kulturella utvecklingen sedan länge är välkänd, har det politiska genvaret varit långsamt och splittrat med många, dåligt samordnade, sektoriella initiativ. I juli 2014 antog EU-kommissionen ett meddelande och öppnade samtidigt ett samråd. Baserat på föreningens tidigare antagna yttranden har Europakontoret svarat på EU-kommissionens samråd.⁵ Samrådet avslutades under hösten 2014 och i juni 2015 presenterade EU-kommissionen resultatet av samrådet.

Som tidigare rapporterats presenterade EU-kommissionen resultatet av samrådet i juni. Med hänvisning till svaren på samrådet har kommissionen föreslagit att den urbana agendan ska ha tre teman: smarta, gröna och inkluderande städer.

Nu arbetar kommissionen parallellt med medlemsländerna med att försöka identifiera prioriteringar där åtgärder på EU-nivå är nödvändiga och har ett mervärde. Av denna anledning arrangerade EU-kommissionen tre workshops under september 2015 under respektive tema i syfte att föra en dialog med intressenter kring vilka prioriteringar som bör inkluderas i strategin. Inför mötena hade kommissionen förberett ett "scoping-paper" med förslag på prioriteringar som kan inkluderas i strategin. Dessa är följande:

- "job creation": local labour market, education and skills, youth unemployment, local enterprises, entrepreneurship, social enterprises, systems to find a job, etc.
- "Affordable housing": social housing, quality housing, emergency shelters, etc.
- "Inclusion of marginalised groups": migrants and refugees, marginalised communities including Roma, extreme poverty (especially child poverty), homeless, etc.
- "Age-friendly cities": active and healthy ageing
- "Sustainable use of land and buildings": urban sprawl, urban regeneration including brownfields, urban logistics, shrinking/ growing cities, etc.
- "Climate adaptation": risk prevention, resilience, economic consequences, green infrastructure, nature based solutions, urban ecosystems, etc.
- "Sustainable urban food": production of local food, urban agriculture, quality food, short food chains, markets, etc.
- "Attractive cities": architecture, public spaces, parks, culture, sports, tourism, crime, etc.
- "Sustainable urban mobility": clean cars, public transport, cycling and walking, affordability, rapidity, road safety, etc.

⁵ Europakontorets svar finns att läsa här:

<http://www.stockholmregion.org/download/18.3f2e0608148b605b641ba701/1411999680736/Stockholmsregionens+ytrande+ang%C3%A5ende+de+urbana+aspekterna+i+EUs+politik.pdf>

- “Low carbon cities”: renewable energy, energy efficiency, energy savings, air quality, etc.
- “Intelligent use of urban data”: availability, analysis, services from data, etc.
- “Public procurement by cities”: using public procurement to procure innovative solutions, create local jobs, use local products, reduce the costs, simplification of procurement, etc.

Stockholmsregionens Europakontor deltog på mötet om ”smarta städer” som anordnades den 23 september.

EU-kommissionen framhöll att syftet med EU:s urbana agenda för städer är att hjälpa städerna i genomförandet av EU:s och medlemsstaternas politik, genom att stärka samarbetet mellan kommissionen och genom att planera och genomföra konkreta åtgärder på europeisk, nationell, regional och stadsnivå.

De prioriteringar som ska inkluderas i agendan måste fokusera på städers största utmaningar och det måste vara möjligt att uppnå mål inom en relativ kort period (2-3 år). För varje prioritering ska partnerskap bildas mellan kommissionen, medlemsländer och representanter för städer och nätverk. Dessa partnerskap kommer att uppmanas att rapportera tillbaka till medlemsstaterna och kommissionen. Inom ett år, med start 2016 eller 2017, ska varje partnerskap ha tagit fram en handlingsplan med konkreta åtgärder på europeisk, nationell och lokal nivå för sitt område. Det kan också omfatta projekt som goda exempel. Handlingsplanen kan uppdateras vid behov.

Under dagen diskuterades de fyra sista prioriteringarna från kommissionens ”scoping-paper”. Generella synpunkter som kom fram var:

- ”sustainable transport” är passande som en prioritering.
- det saknas referenser till medborgarna (alla prioriteringar bör inkludera ett medborgarfokus).
- ”Intelligent use of data” bör breddas till att även inkludera smarta teknologier och öppen data.
- Alla prioriterade områden bör ha en koppling till FN:s globala utvecklingsmål som har en urban dimension (som nyligen antogs och som EU har ställt sig bakom)
- ”Low carbon cities” är för brett. Kan vara svårt att hitta ett väl fungerande partnerskap. Det kan vara bättre att ha luftkvalitet och klimat.
- Luftkvalitet bör vara en fristående prioritering. Det är starkt reglerat från EU-nivå men dåligt koordinerat.
- Det måste vara prioriteringar där en EU-agenda kan göra skillnad.
- Viktigt att det inte blir en agenda enbart för DG Regio.
- Vi måste försöka att undvika dubbelarbete. Det finns redan många partnerskap kring stadsfrågor, bl.a. EIP om smarta städer.

EU-kommissionen försäkrade att man kommer att bygga vidare på redan existerande nätverk/partnerskap och plattformar för att undvika dubbelarbete.

EU-kommissionen kommer att koppla utlysningarna inom Innovative Urban Actions till de prioriteringar som agendan innefattar.

Nästa steg:

I oktober ska EU-kommissionen och medlemsstaterna tillsammans enas om prioriteringar att inkludera i agendan. Kommissionen är öppen för att ta emot mer input fram till dess. Det går bra att kontakta DG Regio i frågan, även genom att skicka e-post.

Hållpunkter:

- Våren 2016: Under det nederländska EU-ordförandeskapet planeras den urbana agendan att antas.